

Superstruny

Ladislav Hejránek

jedná se o část původního dokumentu:

[2008](#)

- ♦ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 11. 8. 2008
- ♦ philosophical diary – record, Czech, origin: 11. 8. 2008

Superstruny

Máme-li – zatím zcela hypoteticky a nezávazně – uvažovat o možné interpretaci „superstrun“ jako „primordiálních událostí“, musíme aspoň teoreticky připustit, že takové primordiální události mohou mít značně rozdílné vlastnosti. Zároveň však musíme uvažovat o vysoké pravděpodobnosti toho, že takové nejmenší, nejprimitivnější události mohou přímo masově „zanikat“ (končit), aniž by mohly něco ze svého sebe-výkonu (z výkonu svého „bytí“) předat nebo přenechat jiným, dalším podobným (nebo možná i více nebo méně odlišným) událostem. Výsledkem (nikoli kauzálním „následkem“, tedy přímým „produktem“) tohoto ustavičného vznikání nových a nových primordiálních událostí musí nejspíš být něco jako selekce: některé události se prokáží jako schopné si osvojit něco z průběhu nebo z výsledků událostního dění jiných událostí a založit tak něco, co pak mohou předat dál jiným, podobně schopným událostem, zatímco jiné zaniknou, aniž by po sobě nechaly cokoli, co by je přetrvalo. Když teoretičtí (a matematictí) fyzikové uvažují, že ty nejmenší z nich (jimž zatím říkají „superstruny“, ačkoli vhodnějším názvem by byly buď „substruny“ nebo „protostruny“) se „chovají“ jako kratičké strunky – odtud onen název „string“, „superstring“ -, které sebou „mrskají“ a tím vytvářejí jakousi „událostnou“ plošku (tj. plošku stále se měnící), uvažují zároveň o tom, že – tak tomu rozumím z těch málo informací, které jsem byl schopen nějak vstřebat – se nemrskají v tří- nebo čtyřrozměrném „časoprostorovém kontinuu“ (to samo hlasitě volá po prověrce!), ale možná spíše v nějakém multidimenzionálním „kontinuu“ (v počtu dimenzí nejsou ani odborníci jednotní; a to „kontinuum“ je jistě vysoce problematické, leč k tomu se vrátíme až za chvíli). Už tenhle předpoklad by nás měl vést k otázce, proč bychom měli předpokládat, že všechny – změníme nyní termín – primordiální události musí být původně naprosto identické, tedy proč máme mít za to, že všechny „superstrany“ vytvářejí svým „mrskáním“ svůj vlastní časoprostor původně o stejném počtu dimenzí, a zejména proč by se všechny měly „mrskat“ stejným způsobem? K tomu by nutně bylo zapotřebí, aby měla schopnost spolu komunikovat; a to znamená eo ipso schopnost reagovat aspoň na některé jiné (ty časově i prostorově nejbližší – zde se znovu otvírá problém „kontinua“). Ovšem i v této schopnosti – tj. v jejich reaktibilitě – mohou být menší nebo i větší rozdíly. A všemi těmito rozdíly může být „ovlivněna“ povaha výsledné „selekce“, tj. co umožní a podporuje delší trvání reálných částic (a kvant) oproti virtuálním, eventuelně i co urychluje anihilaci či co jí naopak (v tom okamžiku a na tom „místě“) zabraňuje.

(Písek, 080811-1.)